

Vergaderjaar 2020–2021

35 130 (R2119)

Voorstel van Rijkswet van de leden Sjoerdsma, Asscher, Van Otterloo, Van Wijngaarden en Van Ojik houdende regels inzake het creëren van tijdelijke uitzonderingen op de Rijkswet op het Nederlanderschap (Rijkswet inperking gevolgen Brexit)

M

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 29 oktober 2020

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad¹ hebben kennisgenomen van de brief² van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 21 september 2020 inzake de inwerkingtreding van het voorstel van Rijkswet van de leden Sjoerdsma, Asscher, Van Otterloo, Van Wijngaarden en Van Ojik houdende regels inzake het creëren van tijdelijke uitzonderingen op de Rijkswet.

Naar aanleiding hiervan is op 5 oktober 2020 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris.

De Staatssecretaris heeft op 26 oktober 2020 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad, Van Dooren

¹ Samenstelling:

Kox (SP), Faber-van de Klashorst (PVV) (*voorzitter*), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Jorritsma-Lebbink (VVD), Nooren (PvdA), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Stienen (D66), Teunissen (PvdD), Van Rooijen (50PLUS), Adriaansens (VVD), De Blécourt-Wouterse (VVD), Cliteur (FVD), Doornhof (CDA), Gerbrandy (OSF), Huizinga-Heringa (CU), Karimi (GL), Van Pareren (FVD) (*ondervoorzitter*), Veldhoen (GL), Vos (PvdA), De Vries (Fractie-Otten), Berkhout (FVD), Keunen (VVD).

² *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 130, L.

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR IMMIGRATIE EN ASIEL/JBZ-RAAD

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Den Haag, 5 oktober 2020

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief³ van 21 september 2020 inzake de inwerkingtreding van het voorstel van Rijkswet van de leden Sjoerdsma, Asscher, Van Otterloo, Van Wijngaarden en Van Ojik houdende regels inzake het creëren van tijdelijke uitzonderingen op de Rijkswet.

In uw brief stelt u het volgende: «Met dit terugtrekkingsakkoord zijn de burgerrechten van Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk voldoende gewaarborgd.» Deze leden constateren echter dat de Britse premier Johnson recentelijk een wetsvoorstel heeft ingediend waarmee het Verenigd Koninkrijk mogelijk delen van het terugtrekkingsakkoord uit de EU naast zich neer wil leggen. Dit wetsvoorstel is onlangs door het Britse Lagerhuis aangenomen.⁴

Zij verzoeken u een appreciatie te geven van deze recente ontwikkelingen in het Verenigd Koninkrijk en daarbij aan te geven welke gevolgen deze ontwikkelingen kunnen hebben voor de positie van Nederlandse burgers in het Verenigd Koninkrijk en de inwerkingtreding van deze rijkswet.

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad zien uw reactie met belangstelling tegemoet en verzoeken u deze voorafgaand aan de Algemene Europese Beschouwingen, die zullen plaatsvinden op 3 november 2020, naar de Kamer te doen toekomen.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel / JBZ-Raad,
M.H.M. Faber-van de Klashorst

³ *Kamerstukken I*, 2020–2021, 35 130, L.

⁴ Zie bijvoorbeeld: NOS, «Johnson loodst omstrede brexit-wet definitief door Lagerhuis», 29 september 2020, <https://nos.nl/artikel/2350363-johnson-loodst-omstrede-brexit-wet-definitief-door-lagerhuis.html>.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2020

De leden van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel/JPBZ-Raad constateren dat de Britse premier Johnson recentelijk een wetsvoorstel heeft ingediend «waarmee het Verenigd Koninkrijk mogelijk delen van het terugtrekkingsakkoord naast zich neer wil leggen». Zij vragen naar de gevolgen hiervan voor de positie van Nederlandse burgers in het Verenigd Koninkrijk en de inwerkingtreding van de Rijkswet inperking gevolgen Brexit.⁵ Mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, meld ik u daarover het navolgende.

Terugtrekkingsakkoord en Internal Market Bill

Op 1 februari 2020 is het terugtrekkingsakkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk in werking getreden, met daarin afspraken over de voorwaarden voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Op grond van dit terugtrekkingsakkoord geldt tot en met 31 december 2020 een overgangperiode, waarin het Unierecht van toepassing blijft op en in het Verenigd Koninkrijk.

Vanaf 1 januari 2021 zal een groot deel van de overige bepalingen uit het terugtrekkingsakkoord van toepassing worden, inclusief het burgerrechtengedeelte.⁶ Het burgerrechtengedeelte uit dit akkoord borgt de (verblijfs)rechten van Unieburgers en hun familieleden in het Verenigd Koninkrijk. Op grond van dit gedeelte kunnen Unieburgers en hun familieleden die rechtmatig in het Verenigd Koninkrijk verblijven, hun verblijf na afloop van de overgangperiode voortzetten onder dezelfde voorwaarden als die thans gelden op grond van het Unierecht. Deze rechten gelden levenslang.⁷ Het terugtrekkingsakkoord bevat ook bepalingen gericht op de specifieke situatie op het Ierse eiland. Dit is neergelegd in het bij het terugtrekkingsakkoord behorende Protocol over Ierland/Noord-Ierland.

Op 9 september 2020 heeft de Britse regering de *Internal Market Bill* gepubliceerd. Het wetsvoorstel bevat passages die de Britse regering de mogelijkheid geven maatregelen te nemen die in strijd zouden zijn met een aantal onderdelen van het Protocol Ierland/Noord-Ierland uit het terugtrekkingsakkoord.⁸ Het betreft een wetsvoorstel dat de parlementaire procedure in het Verenigd Koninkrijk moet doorlopen. Het kabinet zal dit proces nauwgezet volgen. Uitgangspunt van het kabinet en de EU is en blijft dat het Verenigd Koninkrijk zich aan alle verplichtingen houdt die in het terugtrekkingsakkoord zijn overeengekomen. Het terugtrekkingsakkoord bevat procedures om schendingen van de juridische verplichtingen die volgen uit het terugtrekkingsakkoord te adresseren. De Europese Commissie is op 1 oktober jl. een inbreukprocedure gestart tegen het Verenigd Koninkrijk.

⁵ Stb. 2020, 365.

⁶ Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (Pb 2020, L29/7).

⁷ Artikel 39 van het terugtrekkingsakkoord.

⁸ Zie daarover ook het verslag van de Raad Algemene Zaken van 22 september 2020 (Kamerstukken II 2019/20, 21 501-02, nr. 2204).

Appreciatie

Het kabinet begrijpt dat dit wetsvoorstel een zorgelijk signaal is voor Unieburgers wier rechten op basis van het burgerrechtengedeelte van het terugtrekkingsakkoord beschermd zijn. Echter, de *Internal Market Bill* raakt niet aan het burgerrechtengedeelte van het terugtrekkingsakkoord. Dit wetsvoorstel heeft daarom, indien aangenomen, geen gevolgen voor de (verblijfs)rechten van Nederlandse burgers in het Verenigd Koninkrijk. Er zijn ook geen signalen dat het Verenigd Koninkrijk wetgeving zal introduceren die het burgerrechtengedeelte van het terugtrekkingsakkoord kan ondermijnen. De (verblijfs)rechten van Unieburgers in het Verenigd Koninkrijk zijn en blijven dus juridisch geborgd.

Ook de praktijk laat zien dat het Verenigd Koninkrijk de afspraken uit het burgerrechtengedeelte naleeft. Dat blijkt onder meer uit de statistieken die het Verenigd Koninkrijk over de uitvoering van het EU Settlement Scheme publiceert. Tot en met juni 2020 zijn er ruim 3,7 miljoen aanvragen ingediend voor een (pre)settled status. 92% daarvan is ingewilligd, 1% is door de aanvrager ingetrokken of was incompleet. Slechts 0,08% van alle aanvragen is afgewezen omdat niet aan de inhoudelijke voorwaarden van het terugtrekkingsakkoord was voldaan. Op de overige aanvragen was nog niet beslist.⁹

Conclusie

Ik begrijp dat de publicatie van de *Internal Market Bill* vragen oproept. De *Internal Market Bill* heeft echter geen gevolgen voor de positie van Nederlanders in het Verenigd Koninkrijk, en heeft daarom ook geen gevolgen voor de afweging betreffende de inwerkingtreding van de Rijkswet inperking gevolgen Brexit.

Zoals eerder gemeld blijft het kabinet de situatie van het Verenigd Koninkrijk nauwgezet volgen. Het kabinet doet dit op verschillende manieren, onder meer via het Gemengd Comité, waarin de voortgang van het EU Settlement Scheme wordt gemonitord. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Nederlandse ambassade en de EU-delegatie in het Verenigd Koninkrijk. De uitvoering van het burgerrechtengedeelte van het terugtrekkingsakkoord blijft daarmee onderwerp van gesprek in contacten met het Verenigd Koninkrijk op alle niveaus.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol

⁹ <https://www.gov.uk/government/publications/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-june-2020/eu-settlement-scheme-quarterly-statistics-june-2020#concluded-applications-to-the-eu-settlement-scheme>. De cijfers op deze website zijn inmiddels bijgewerkt met een kort, samenvattend overzicht tot en met 30 september 2020. Er is echter nog geen nieuwere «Quarterly report» beschikbaar met gedetailleerde cijfers en achtergrondinformatie. Zie ook het rapport van 8 oktober 2020 van het Comité voor de rechten van de burgers (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site/joint_report_on_article_18_after_the_jc_meeting.pdf).